

[Haugberg.]

så ved, at dersom de ønsker at sikre deres kommune de meget store tilskud, der her er tale om, må de straks — ikke mindst dér, hvor man hidtil ikke har gjort noget — tage fat på planerne og tegningerne til deres skolevæsens udbygning i forhold til den vedtagne skolelov af 1937 og sørge for at få dem gjort færdige. Hvis man ikke gør det, er jeg nemlig ikke sikker på, at man vil være i stand til påny at sikre et så omfattende tilskud til forrentning og afdrag som det, der her er tale om.

Jeg ønsker at fremhæve, at jeg hilser denne bestemmelse med stor glæde, fordi jeg synes, den indebærer et meget stærkt krav til dem, som nu efter valget i marts måned rundt omkring i kommunalrådene får med sagen at gøre.

Det er jo en kendsgerning, at man i mange lande i de senere år har ofret meget store beløb på udviklingen af folkeskolen, og jeg tror, jeg kan sige, at man fra alle sider herhjemme ønsker, at vi ikke skal være udenfor den almindelige udvikling på dette område.

Nu ser jeg af bemærkningerne til lovfor-slaget, at man har indhentet besked fra alle kommuner for at få en undersøgelse af, hvor meget det i virkeligheden ville koste at gennemføre skolelovens bestemmelser både på land og i by. Hvis man tager alt i betragtning, også det stærkt stigende børnetal i byerne, kommer man til det resultat, at det vil koste 600 mill. kr. 600 millioner er et stort tal, og det lyder forholdsvis voldsomt, men man må jo huske, at det drejer sig ikke om udgifter, der skal udredes eller dækkes på et år; det er udgifter, der vil strække sig over en periode af 25—30 år, og så kommer man jo ned på beløb, som man i hvert fald kan tumle med.

Jeg gør opmærksom på, at hvis vi ikke vil sakke agterud i den udvikling, der er foregået i andre lande på det folkeskole-mæssige område, må vi være indstillet på, at det vil koste os noget.

Jeg har fra anden side hørt, at man finder, at disse tilskud burde være betydeligt større. Tilskuddene er nu faktisk ikke så små. Man har jo ført dem à jour — det begyndte man vist med i 1943, og det søger man også at gøre nu —, og i forhold til alle de mange love, der er vedtaget i de allerseneste år,

hvorved man fra statens side har ført beløbene à jour i form af tilskud, synes jeg, at det, der her er foreslået, er meget rimeligt. Man må jo huske på, at før folkeskoleloven af 1937 fik kommunerne ikke nogen art af tilskud til det, der her er tale om. I betragtning heraf må man finde, at der virkelig er vist stor imødekommenhed fra statens side i retning af at få folkeskoleloven ført ud i praksis. Hvis man skal ind på en overvejelse af andre tilskud end de her foreslåede, hvis størrelse vi jo hidtil har været enige om, bør det formentlig kun kunne ske på baggrund af oplysninger fra kommuner, hvor loven er gennemført, og på baggrund af en vurdering af, hvilken virkning af økonomisk art det har haft i de pågældende kommuner.

Ministeren har medtaget en ny bestemmelse, som jeg synes er meget påkrævet og rimelig. Ministeren vil nemlig søge at komme de kommuner til hjælp, som er meget tyndt befolket, idet det jo er klart, at hvis man skal gennemføre folkeskoleloven i en meget tyndt befolket kommune, vil man få forholdsvist større økonomiske forpligtelser end i jævnt tæt befolkede kommuner. Når det derfor nu foreslås at overføre de regler, der hidtil har været gældende for Sønderjylland, på de tyndt befolkede kommuner, synes jeg, det er ganske udmærket, og jeg hilser det med glæde.

Der er en anden ny bestemmelse, som jeg også skal nævne. Det er den bestemmelse, der går ud på, at ministeren vil søge bemyndigelse til at lade gennemføre og iværksætte forsøgsundervisning i skolerne. Det har ved mange lejligheder været drøftet her i salen, og det er klart, at jeg tilslutter mig det synspunkt, der ligger til grund herfor, da jeg allerede for mange år tilbage, også her i salen, har fremsat ønske om noget tilsvarende. Det glæder mig, at det er kommet med. Der ligger netop i en sådan bemyndigelse ikke blot en direkte anledning til, hvor man nu har lyst og trang til at gøre forsøg, at få disse forsøg virkelig-gjort, men der ligger efter min mening i denne bemyndigelse tillige en opfordring til alle interesserede parter om at begynde med noget sådant, og jeg tror, at de forsøg, der gennemføres rundt omkring, er grundlæggende for en videreførelse af en udvikling, der kan tjene befolkningens interesser på